

Stenogramm

XIII Riigikogu, V Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 22.02.2017, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Ministrite kompetentsus

2. 13:13 Liberty mõis ja vabaõhumuuseum

3. 13:24 Sordiseemnekasvatuse võimalik jätkamine Eesti Taimekasvatuse Instituudi Jõgeva seemnekeskuses

4. 13:32 Maksukeskkond

5. 13:46 Maaeluministri plaanid

6. 13:55 Uus poliitiline kultuur

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Hetkel on täiskogul kohal 45 Riigikogu liiget. Infotunnis osalevad järgmised valitsusliikmed: peaminister Jüri Ratas, kultuuriminister Indrek Saar ja maaeluminister Tarmo Tamm. Annan täna iga teema arutelul võimaluse esitada kaks lisaküsimust.

1. 13:01 Ministrite kompetentsus

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Kristen Michal, palun!

13:01 Kristen Michal

Aitäh, austatud esimees! Austatud peaminister! Viimastel päevadel on taas tulnud meelde, et Keskerakonnal on olnud komme rääkida eri auditooriumides erinevat juttu. Ma viitan sellele just minevikuvõtmes, sest PBK-s, Tallinna TV-s ja nagu nüüd hiljuti nägime, Sputnikus on seda ikkagi juhtunud. Haridusminister ja Keskerakonna presidendikandidaat küllap lootis, et Sputnikule öeldu ei jõua teistesse kanalitesse. Kui Sputnik ei oleks meile teadmata põhjustel seda intervjuud avaldanud, oleks see poliitik ja inimene jäänud šantažeeritavaks. Ma väga loodan, et te mõistate teema tõsidust. Millise hinnangu te annate sellele intervjuule ning ministri katsele seda varjata? Mida te oleksite riigikaitse juhina teinud, kui see intervjuu ei oleks kohe avalikuks saanud, aga te oleksite teadnud, et minister valetas?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Hea küsija, aitäh küsimuse eest! Punkt üks, loomulikult tuleb selliseid juhtumeid ja intervjuusid väga tõsiselt võtta. Seda teen ka mina. Punkt kaks, eri auditooriumides, nagu te oma küsimuses ütlesite, erinevat juttu rääkida ei saa. Ükskõik, kas oma seisukohtadest ja põhimõtetest räägitakse eesti, inglise, soome või vene keeles, need peavad olema ühesugused. Te käsitlesite oma küsimuses ka Sputnikut. On olemas ühtne, selge ja konkreetne arusaam, et Vabariigi Valitsus ega peaminister Sputnikule intervjuusid ei anna. Te küsisite, mis oleks

juhtunud, kui see intervjuu oleks jäänud, nagu te ütlesite, kuidagi varjatuks. Ma küll ei kujuta ette, kuidas saavad intervjuud varjatuks jääda. Nagu ma alguses ütlesin, eri auditooriumides ei saa põhimõtteid erinevalt käsitleda. Ma rääkisin Mailis Repsiga nii eile kui ka täna sellest intervjuust väga põhjalikult. Ta on kahetsenud ja vabandust palunud. Mina olen öelnud, et ma ei saa kuidagi õigustada valetamist või luiskamist. Ta on mulle öelnud, et talle oli see õppetund, millest ta kindlasti õpib, st tegemist oli inimliku eksimusega. Nii ma vastan.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Kristen Michal, esimene täpsustav küsimus, palun!

13:04 Kristen Michal

Aitäh, austatud juhataja! Austatud peaminister! Te ütlesite, et haridusminister ja Keskerakonna presidendikandidaat on kahetsenud selle intervjuu andmist, aga ometigi ei näe me mingil põhjusel tegelikult kahetsust selle intervjuu sisu pärast. Eri rahvaste represseerimise võrdlemine repressioonide poliitilisuse järgi on kindlasti väga kahetsusväärne. Mind isiklikult häirib ja ma arvan, et enamikku Eesti rahvast häirib, ning tõenäoliselt ka teid häirib see, et meie haridusminister vähendab Eesti rahva kannatusi, kui ta räägib nendest Vene luurele või Vene luure kanalile. Kүүditamisega seoses on olnud ka varem selliseid juhtumeid. Näiteks on osa Keskerakonna rahvasaadikutest olnud kadunud, kui sellel teemal on toimunud hääletus. Milline on teie hinnang? Kas sellise sisuga jutt, nagu Sputniku intervjuus oli, sobib Eesti Vabariigi haridusministrile? Mida te peaministrina ütlete?

13:05 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kui jutt on meie rahvast väga tugevasti ja traagiliselt räsitud kүүditamisest 1941. või 1949. aastal, mille tõttu inimesed kaotasid oma elu, perekonnad purunesid ja väga paljud elud jäid sündimata, siis on selge, et ka igasugune kүүditamisega sarnane tegevus tuleb rangelt hukka mõista. Kүүditamine oli kindlasti Eesti inimeste ja kogu inimsuse vastane kuritegu. On olemas selline põhimõte, et inimlikke kannatusi ei reastata. Ma olen ise andnud väga selge signaali kүүditamise hukkamõistu asjus, kui ma olen üsna sageli osalenud mälestusüritustel Nõmmel, kus Pääsküla raudteejaama juures on juunikүүditamise mälestusmärk. Siin ei ole kahtepidi mõistmist, siin ei saa olla ühtegi grammi teistsugust arusaama.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Kristen Michal, teine täpsustav küsimus.

13:07 Kristen Michal

Aitäh, austatud esimees! Aitäh, austatud peaminister! Ma saan aru, et seda teemat ei ole mugav käsitleda. Inimlikult on see kindlasti keeruline, eriti kui jutt käib lähedasest kaasvõitlejast. Miks ma seda küsin ja miks ma püüan seda küsimust ka pisut pehmendada? Minu arvates tuleb teil peaministrina võtta seisukoht ja midagi öelda, sest minister on korduvalt niimoodi käitunud. Ta on andnud mitmeid selliseid intervjuusid ja see on juba korduv käitumine. Tegelikult on see muutnud Eesti Vabariigi valitsusliikme väljastpoolt šantažeeritavaks, sest intervjuu sisu oli küsitav: kүүditamise ja holokausti võrdlemine, arutlemine selle üle, mis oli poliitiline ja mis mitte. Millise seisukoha te valitsusjuhina võtate, kas minister peaks oma ametis jätkama? Kas selline positsioon ja hoiak on teie valitsuses kohane? Kas selline inimene peaks jätkama haridusministrina?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma lähtun valitsusliikmete puhul sellest, et nad on Eestile lojaalsed ja oma ala head asjatundjad, professionaalid. Mailis Reps on haridus- ja teadusminister, kes on sellel keerulisel ametikohal kolmandat korda. Ta oli haridusminister aastatel 2002–2003 ja 2005–2007. Ka tema poliitiline kogemus on suur, sest alates 2003. aastast on ta olnud Riigikogu liige. Mis ma tema kohta veel võin öelda? Kindlasti ei saa märkimata jätta Mailis Repsi haridusteed, sest haridus on just haridus- ja teadusministri puhul ääretult oluline. Ta on Kesk-Euroopa Ülikooli õigusteaduste magister 1999. aastast ja Maastrichti Ülikooli Euroopa avalike suhete magister aastast 2000. Kui ma ei eksi, siis mõlemad ülikoolid lõpetas ta *cum laude*. Nüüd tema lojaalsusest Eesti riigile. Jah, ma tunnen Mailist pikki aastaid ja olen veendunud,

et ta on Eesti riigi lojaalne kodanik. Kui minna väga isiklikuks – ma arvan, et ta ei pahanda –, siis võib öelda, et ka see, et ta on Eestis suure pere loonud ja kasvatab siin oma lapsi, näitab lojaalsust meie riigile.

13:10 Esimees Eiki Nestor

Taavi Rõivas, palun!

13:10 Taavi Rõivas

Aitäh! Kõigepealt, ma olen teiega väga nõus, et eri auditooriumidele tuleb edastada sama sõnum, muidu jäädakse lihtsalt vahele. Ma usun, et teil on ka endal meeles selline hiljutine juhtum. Mul on hea meel ka selle üle ja ma olen sellega nõus, et Mailis Repsi juhtumit tuleb võtta väga tõsiselt. Aga milles siis õigupoolest see tõsiselt võtmise seisneb? Küsimus ei ole ju selles, kas Mailis Repsil on ministriametiks sobilik CV. Seda ei ole keegi siin ruumis kahtluse alla seadnud. Ka mina liitun selle tunnustuskooriga, et Mailis Repsil on tõepoolest palju lapsi ja see on imetlusväärne, aga küsimus on hoopis muus. Küsimus, mille Kristen Michal esitas ja mida ma nüüd kordan ning millele ma palun konkreetset vastust, on see: kas inimene, kes on teadlikult jäänud vahele avalikkusele vassimisega, on eitanud intervjuud, mis tegelikult toimus, sobib Eesti Vabariigi valitsuse liikme ametisse?

13:11 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Tõsiselt võtmisest rääkides pidasin ma silmas seda, et kui minister või üldse poliitik, praegusel juhul haridus- ja teadusminister, annab intervjuusid ja kui ta annab neid kaks, kolm, viis või kümme, ei ole vahet, kui palju, siis tal tuleks teha endale enne selgeks, kellele võiks intervjuud anda. Sputnik on see kanal, millele ei anta intervjuusid. Nii et see on kindlasti üks õppetund. Mailis Reps on ise öelnud, et see oli inimlik eksimus. Ta andis Postimehele väärinformatsiooni ja ta on selle eest vabandust palunud. Kui te küsite minu käest, kas Mailis Reps on väärikas Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister, siis ma vastan, et jah, Mailis Reps on väärikas Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister.

13:11 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

13:11 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetav peaminister! Eile algas siin saalis Vabaerakonna fraktsiooni initsiatiivil arutelu selle üle, millised omadused võiksid olla ministril ja kas presidendil võiks olla õigus kujundada oma suhtumist võimalikesse ministrikandidaatidesse ja erandjuhtudel ministrikandidaat ka tagasi lükata. Kahtlemata on inimese varasema elukäigu ja tema iseloomujoonte kõrval olulised, selleks et inimene ministriametiga edukalt hakkama saaks, ka tema oskused. Nagu praegusest arutelust on selgunud, on teie valitsuse ministritel, vaatamata pikale kogemusele, meediaga suhtlemisel probleeme. Milliseid meedia- või kommunikatsioonikoolitusi te olete oma valitsuse ministritele kavandanud?

13:12 Peaminister Jüri Ratas

See on väga tõsine ja hea küsimus. Ma tänan selle eest! Ma alustan sellest, et keegi ei ole ilmeksimatu. Kui inimene õpib läbi elu, osaleb koolitustel ja püüab ennast täiendada, siis on see alati kiiduväärt, olgu tegemist siis ministri või mõnel teisel ametikohal oleva persooniga. Nüüd selle kohta, mida te küsisite. Tõesti, need koolitused on eriti 2017. aastal väga tugevalt fookuses. Mispärast? Meie eesistumise pärast. Neid koolitusi korraldatakse rohkem kogu avalikus sektoris. Ma tean, et väga paljud valitsuskabineti liikmed osalevad eesistumiseks valmistudes mitmetel koolitustel.

13:13 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:13 Liberty mõis ja vabaõhumuuseum

13:13 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on kultuuriminister Indrek Saarele. Krista Aru, palun!

13:13 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Enne seda, kui Liberty mõisakompleks anti Riigi Kinnisvara AS-i hallata, et sinna ehitada presidendi residents, selline riiklikult oluline maja, st mõis restaureerida, kuulus see mõisakompleks vabaõhumuuseumi haldusse. Sinna planeeriti maa-arhitektuuri keskust, külastuskeskust ja digiteerimiskeskust. Ma tean, et SA Eesti Vabaõhumuuseum nõukogu kogunes 20. veebruaril. Millised on edasised plaanid Liberty mõisakompleksiga? Kas see tagastatakse vabaõhumuuseumile? Kuidas selle küsimusega edasi liigutakse?

13:14 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh küsimuse eest! Tõepoolest on meie valdkonnas üks aktuaalsetest teemadest see, mis saab Liberty mõisakompleksist. Nagu te viitasite, 2014. aastal, kui SA Eesti Vabaõhumuuseum Kultuuriministeeriumi toel tuli valitsusse otsusega anda see kompleks Riigi Kinnisvara AS-ile üle, siis oli kindel plaan, et sellest peaks saama Eesti Vabariigi presidendi residents. Värske teadmine on see, et presidendi kantselei ei näe Liberty mõisa tulevikus presidendi residentsina ja seetõttu tuleb meil ümber orienteeruda. On täiesti selge, et tegemist on olulise kultuuripärandiga, mis asub SA Eesti Vabaõhumuuseum territooriumil. Me oleme väga huvitatud, et see leiaks kasutust, sest igasugune kultuuripärand säilib parimal viisil siis, kui ta on kasutuses. Selle hoone praegune olukord on pigem kehv, kui me vaatame vähegi pikemas perspektiivis, nii et midagi tuleb ette võtta. Aga plaanide muutus toimus suhteliselt hiljuti. Sihtasutuse Eesti Vabaõhumuuseum nõukogu jõudis seda kaks päeva tagasi arutada ja pöördus sel teemal meie, Riigi Kinnisvara AS-i ja Rahandusministeeriumi poole. Meil on plaan osapooled lähiajal kokku kutsuda, et ühiselt mõelda, millised võiksid olla tulevikuperspektiivid.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:16 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Ma lähengi siit edasi, küsides vabaõhumuuseumi edasiste plaanide kohta. Vabaõhumuuseum ise Kultuuriministeeriumi toel teatavasti projekteeris ja sai eelprojekti tasemel ka valmis külastuskeskuse võimaliku arenduse. Selle suurus oli hoidlate poolt umbes 10 000 ruutmeetrit, aga sinna juurde pidi tulema ka veel digiteerimisvõimalus koos konserveerimislaboritega. Tõesti, sellega tehti päris tublisti tööd, eelprojekt oli valmis ja oli selge plaan, et ühes ehitushankega tehakse ka põhiprojekt. Kas see arendus jääb nüüd lõplikult seisma ja sellest loobutakse? Kuidas on plaanid loodavate ühishoidlatega?

13:17 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh! Ei, kindlasti ei jää plaanid seisma. Küll on küsimus, kas need plaanid, mis mõni aasta tagasi tehti, peaksid muutunud olukorras jääma täpselt endiseks või tuleks neis teha korrektsioone. On täiesti selge, et mis puudutab konserveerimis- ja digiteerimiskeskust Kanut, siis nende praegused ruumid Tallinna vanalinnas ei ole sugugi mitte kõige otstarbekamad juba ainuüksi sellepärast, et vanalinnas ei ole osa konserveerimist vajavate esemetega võimalik isegi uksest sisse saada, mõnega ei saa vanalinna sissegi sõita. Seega on kindlasti mõistlik kavandada Kanuti kolimist sinna, kus on tänapäevasemad ja natukene avaramad võimalused. Teiselt poolt on praegu üle Eesti kõne all ühishoidlate teema, aga kui me räägime vabaõhumuuseumi territooriumist, siis me räägime eelkõige Põhja-Eesti ühishoidla perspektiivist. See on üks nendest teemadest, mis tuleb muutunud oludes läbi käia. Tuleb ka läbi rääkida, kui suure osa kavandatavast tulevikuarendusest peaks hõlmama n-ö näitusepind ning kui suur osa peaks minema konserveerimis- ja digiteerimiskeskuse jaoks ja kui suur osa ühishoidla jaoks.

13:19 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:19 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea minister! Küsin selle mõisa kohta jätkuküsimuse. Mis on Kultuuriministeeriumi seisukoht – võib-olla oskate ka valitsuse seisukohta öelda – selle kohta, et kui president vahetub, siis tekib presidendi kantseil iga kord küsimus, kas ta tahab residentsi või mitte? Kas Liberty mõisast ei võiks kujuneda ikkagi selline keskus, mis oleks presidendi kantselei alluvuses ja kus saaks vastu võtta kas või väliskülalisi? Aeg-ajalt on Eesti riigil vaja ka selliseid teenuseid pakkuda, eriti kui me räägime eesistumisest, mis on küll lähitulevik. Millised on teie pikaajalisemad mõtted nii presidendi institutsiooni kui ka Liberty mõisa kohta?

13:20 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh! On täiesti selge, et eesistumise ajaks neid ruume ümber kohandada ei jõua. Aga kuna see presidendi kantselei otsus, et nad ei planeeri võtta neid ruume kasutusele sellisel kujul, nagu me siin mõnda aega arvasime, on väga värske, siis, nagu ma juba ütlesin, ei ole me jõudnud selle protsessiga nii kaugele, et ühiselt arutada, millised on võimalikud perspektiivid. Hoolimata sellest, et Kultuuriministeerium arvab, et presidendi residents on piisavalt väärikas, nii et ta võiks asuda ühes kultuuripärandi hulka kuuluvas mõisahoones, ei saa meie presidendi kantseleile ette kirjutada, kuidas nad neid asju kavandavad. Aga need arutelud seisavad kindlasti ees. Ma usun, et presidendi kantselei ja Vabariigi Valitsus annavad oma panuse, selleks et leida mõistlik lahendus, millised peaksid perspektiivselt olema presidendi institutsiooni toimimiseks vajalikud hooned ja ruumid, aga ka konkreetselt Liberty mõisa tulevikuperspektiivid.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Taavi Rõivas, palun!

13:21 Taavi Rõivas

Aitäh! Hea minister! Tahtmata alavääristada selle konkreetse maja tulevikku, toon sellesse diskussiooni lihtsalt veel ühe dimensiooni. Nimelt, diplomaatias on väga oluline roll kõrgete riigijuhtide isiklikel headel suhetel oma kolleegidega. Esinduslikud eluruumid, kuhu saab kolleege külla kutsuda, on kindlasti väga-väga suureks plussiks. Olles ka ise mitmel oma kolleegil kodus külas käinud, saan kinnitada, et see viib tihti inimestevahelised suhted hoopis uuele tasemele, mis aitab loomulikult väga palju ka riigi diplomaatiat. Kas president seal päriselt elab või mitte, see on hoopis teine asi. Aga ma küsin selliselt. Eelmise valitsuse otsus see residents rajada tehti teadlikult enne presidendivalimisi, et see oleks seotud institutsiooniga, mitte isikuga. Kas Vabariigi Valitsus on seda otsust muutnud või kavatses seda muuta?

13:22 Kultuuriminister Indrek Saar

Ma ei oska seda öelda. Vabariigi Valitsus ei ole jõudnud seda teemat arutada. Nagu ma ütlesin, see teema on üsna värske. Me võtame asjasse puutuvad osapooled eri formaatides lähiajal kokku ja hakkame otsima lahendusi. Kuni meil ei ole pakkuda stsenaariume, kuidas saaks asjaga edasi minna, on raske ka valitsuses otsuse projekti lauale panna. See tahab natukene aega, sest uudis on värske ja mõneti kindlasti ootamatu. Ma olen täiesti nõus, nagu ma ka enne viitasin, et selle jaoks, et presidendi institutsioon saaks toimida, on teatud hooned ja ruumid vajalikud. Aga tuleb aru saada sellest, et arusaam sellest, millised need ruumid peaksid olema, milline peaks olema sisseseade, kui suurejoonelised need ruumid peaksid olema ja kas president peaks nendes elama või mitte, võib ka muutuda. Seega, kuna me näeme, et üks muutus on toimunud, siis tuleb arutada, millised võiksid olla praegused ootused ja võimalikud lahendused, et edasi minna ning mingis tulevikuperspektiivis kokku leppida.

13:24 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

13:24 Esimees Eiki Nestor

Nüüd vastab maaeluminister Tarmo Tamm ja küsib Raivo Põldaru. Palun!

13:24 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Teadaolevalt on Jõgeva Vallavalitsus otsustanud müüa enampakkumisel üle 200 hektari maad, mille hulka kuulub üle 100 hektari maad, mida praegu rendib taimekasvatuse instituudi Jõgeva seemnekeskus teraviljakasvatuse jaoks. Milline on ministeeriumi seisukoht, kas on olemas lahendust, et seemnekasvatuse valdkonna eesmärgid saaksid endist viisi täidetud? See 117 hektarit on küllalt oluline osa praegu seemnekasvatustalja all olevast maast ja kui see ära võtta, siis muutub instituudil üpris küsitavaks ja raskeks seemnekasvatuse eesmärke täita. Siis väheneb kindlasti ka sissetulek, mida nad praegu on saanud kasutada teadustegevuseks.

13:25 Maaeluminister Tarmo Tamm

Austatud Riigikogu esimees! Head Riigikogu liikmed! Hea küsija, aitäh küsimuse eest! See küsija mure on ka ministeeriumi ja ministri mure. Tuleneb see sellest, et eelmise aasta 30. novembril võttis Jõgeva Vallavolikogu vastu otsuse võõrandada neli kinnistut. Üks neist oli 117 hektari suurune kinnistu, millest me praegu räägime ja mida kasutas Eesti Taimekasvatuse Instituut, kes valla käest seda maad rentis. See on vallavolikogu otsus, mida me kuidagi vaidlustada ei saa. Nad pole asunud neid kinnistuid realiseerima, sest 124 vallakodanikku on teinud kirjaliku pöördumise, et see maamüük peatada. Homme koguneb Jõgeva Vallavolikogu ja nad hakkavad seda küsimust arutama. Me oleme suhelnud Jõgeva valla juhtidega ja teinud ettepaneku, et kui see maa ikka reaalselt müüki läheb, siis nad teeksid konkreetse pakkumise Maaeluministeeriumile ja meie saaksime siis pöörduda Vabariigi Valitsuse poole, et omandada see kinnistu Jõgeva taimekasvatuse instituudi jaoks. Aga seni, kuni seda maad pole müüki pandud ja me ei tea ka hinda, ei saa me rääkida mingist summast või konkreetsest kokkuleppes. Selge on see, et riik sellel oksjonil osaleda ei saa. Kui see maa oksjonile pannakse, siis see oksjon toimub kindlasti eraettevõtete vahel, riik sinna ei lähe. Aga vaatame, mis tulevik toob, juba homme päev toob ilmselt mingi selguse.

13:26 Esimees Eiki Nestor

Raivo Põldaru, esimene täpsustav küsimus, palun!

13:27 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Tõepoolest, kui volikogu dokumente vaadata, siis on näha, et ei arvestata seda pöördumist, mille inimesed kirjutasid, ja müüki see maa läheb. No võib-olla on veel võimalikud mingid kokkulepped. Taimekasvatuse instituut on rakendusüringute instituut ja ühiskonnale sellisena väga vajalik, sordiaretustöö senine efektiivsus vastab igasugustele rahvusvahelistele standarditele ning huvigrupid on instituudi tööga rahul, loodud teadmisi on Eesti piires hästi levitatud, kuid instituudi arengukava lugedes selgub, et kitsaskohti on küllaga. Kuivõrd hästi te olete selle lühikese aja jooksul suutnud viia ennast kurssi sordiaretajate probleemidega ja mida teha, et teadussüsteem saaks taimekasvatust paremini teenida?

13:28 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh! Kurssi ma olen ennast suutnud enam-vähem viia ja ma tean ka neid investeringuvajadusi, mis on sellel instituudil laiemalt. Instituudi töötajad on tublid, hiljaaegu said nad innovatsioonipreemia, sest aretasid välja ühe sojaoa sordi. See on üks näide selle kohta, kui tublilt nad tööd teevad. Aga otseselt instituudi jaoks ei muutu ka siis midagi, kui näiteks Raivo asemel saab maa valdajaks Tarmo, sest rendileping kehtib aastani 2023 ja selle ajani peaks mingi kindlus olemas olema. Aga selge on see, et ei ole võimalik maaüksusi lahutada ja hakata kuskilt mujalt põldu juurde rentima. Ma loodan, et me jõuame mõistlikule kompromissile, ja arvan, et see on ka valla huvides. Isegi juhul, kui nad panevad selle maa müüki, ei anna ju keegi neile kindlust, et selle omanikuks ei saa näiteks mingi kinnisvarafirma vms. Siis kaotaks vald kontrolli selle maa üle ega saaks näiteks oma põllumeestega seal kuidagi kaupa teha. Aga vallavolikogu on oma otsustes sõltumatu ja nende otsustesse ei taha ma kuidagi sekkuda. Kui mina oleksin olnud selle omavalitsuse juht, siis ma oleksin võib-olla natuke teistmoodi mõelnud. Aga üks haldusreform, mille tõttu neli omavalitsust liituvad, andis selleks müügiks oma lisatõuke.

13:29 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:29 Urmas Kruuse

Austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Me teame ju seda praktikat, et riik, Vabariigi Valitsus, on kohalikele omavalitsustele maid eraldanud, olgu kas siis sotsiaalsete tegevuste või nõuete täitmise jaoks. Ma ei saa ikkagi aru, miks te ministrina ei ole võtnud initsiatiivi ega rääkinud vallavalitsusega läbi, et osta see Eesti riigile vajalik maa ära ja vältida oksjoni. Ma olen veendunud, et kui valda huvitab sissetulek, siis on võimalik temaga kokku leppida.

13:30 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh, hea kolleeg! Vabandust, sa, Urmas, oled mulle ka hea kolleeg olnud, aga selle teemaga oleksid sa võinud ju ka ise tegelda, sest see otsus tehti eelmise aasta 30. novembril, kui sina olid veel minister. Nagu teada, on volikogul vara müügiks oma kord ja nad talitavad selle järgi. See, et me ei ole nendega läbirääkimisi pidanud, ei vasta tõele. Ma helistasin neile isegi täna ja me saadame neile ka kirja. Ma palusin, et nad teeksid ministeeriumile konkreetse pakkumise, millega me saaksime minna Vabariigi Valitsuse reservfondist raha küsima. Nii et, hea Riigikogu liige, sellega tegeldakse ja aktiivselt. Ei vasta üldse tõele, nagu me poleks tegutsenud või selles küsimuses initsiatiivi üles näidanud.

13:31 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse ... Ei lõpeta, on veel üks küsimus. Taavi Rõivas, palun!

13:31 Taavi Rõivas

Ma palun täpsustada. Te nimetasite 30. novembrit ja seda, et Urmas Kruuse oli siis veel minister. Olles minister Urmas Kruusega mitmes järjestikuses valitsuses koos töötanud, tahan teada, kas olen mina millestki valesti aru saanud või pigem olete teie midagi valesti mõistnud. Mulle teadaolevalt oli 30. novembril ministriametis juba Martin Repinski, kes ei ole mitte sama inimene kui Urmas Kruuse. Kas te võite seda infot kinnitada või ümber lükata?

13:31 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh, hea küsija! Ma kindlasti kinnitan seda, sest teie teate seda kuupäeva kõige paremini. Aga aasta lõpp oli nii kiire ja ministrid vahetusid. Ma palun ka Urmase käest vabandust, sest sellel momendil Urmas ei olnud tõesti enam minister.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:32 Maksukeskkond**13:32 Esimees Eiki Nestor**

Järgmine küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Remo Holsmer, palun!

13:32 Remo Holsmer

Aitäh, austatud istungi juhataja! Lugupeetud peaminister! Valitsusel hakkab vaikselt täis tiksuma sada päeva. Valitsus on nii mõnedki maksumuudatused juba vastu võtnud ja osa on veel tulemas. Mainin mõnda: järgmisest aastast hakkab kehtima astmeline tulumaks ning planeeritakse pangamaksu ja automaksu. Samuti on kolm koalitsioonierakonda loobunud sellest, et maksukeskkonna muudatustest kuus kuud ette teatatakse, ja tõstnud osa aktsiise ennaktempos, võrreldes eelnevalt kokkulepituga. Kui kõik need muudatused kokku panna, siis on näha, et need on päris märkimisväärsed. Ma tean endise koalitsioonipartnerina, et IRL oli nendele muudatustele varem vastu. Kuidas teil õnnestus koalitsiooniläbirääkimistel veenda IRL-i tegema kõiki neid muudatusi, mis puudutavad maksutõuse ja maksukeskkonna etteaimatavust?

13:33 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, austatud küsija, selle küsimuse eest! Te kasutasite sellist kena iseloomustavat sõna nagu "vaikselt", et sada päeva hakkab vaikselt täis saama. Mina ütlesin pigem, et hakkab ikka tempokalt täis saama. Nende päevade jooksul on tehtud väga põhimõttelisi otsuseid. Ma soovin kindlasti tänada ja tunnustada Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda, Isamaa ja Res Publica Liitu, loomulikult Keskerakonna fraktsiooni liikmeid, aga ka tervet Riigikogu. Maksumuudatuste kohta on selles valitsuses tõesti teatud otsused tehtud. Kui mainida neist kõige põhimõttelisemat, siis ma võtan välja õiguskantsleri viimase kirja, kus ta andis hinnangu sotsiaalmaksu langetamisest loobumise põhiseaduspärasuse küsimusele. Aga ma toon välja ka ulatusliku tulumaksuvaba miinimumi reformi, mille tõttu hakkavad Eesti inimesed, kelle brutopalk on kuni 1200 eurot, järgmise aasta algusest kätte saama 64 eurot rohkem ja võivad kõik inimesed, kelle brutopalk on kuni 1776 eurot, st 77% Eesti ühiskonnast.

Tulles teie küsimuse teise poole juurde, ütlen ma nii, et valitsusliidu aluspõhimõttele tuginedes on Vabariigi Valitsus oma programmis eesmärgiks seadnud, et valitsussektori kulutuste osakaal SKT-s ei kasva. Samuti on eesmärk, et tööjõu efektiivne maksumäär aastal 2019 oleks ligikaudu 34%, mis tähendab maksukoormuse säilimist 2015. aasta tasemel. Hoopis murelikumaks teeb mind see, et Eesti maksukoormus on järjepanu suurenenud, alates 2011. aastast, kui Reformierakond valitsust tüüris. Eelmise aasta riigieelarve seaduse seletuskirjast võib lugeda, et käesoleval aastal jõuab Eesti majanduse maksukoormus ligikaudu samale tasemele, kui see oli 2009. aasta kriisi ajal. Nii et see tõus toimus teie valitsuse ajal.

13:35 Esimees Eiki Nestor

Remo Holsmer, esimene täpsustav küsimus, palun!

13:35 Remo Holsmer

Aitäh! Ma ei küsinud tegelikult maksukoormuse kohta. Ma täpsustan oma küsimust. IRL juhib nüüd Rahandusministeeriumi ja tema käe alt on kõik need maksumuudatused kas Riigikokku juba tulnud või on kohe siia tulemas. Ma pean silmas pangamaksu, automaksu ja ka kõiki neid muudatusi, mis on juba seadustatud. Kuidas on teil õnnestunud veenda IRL-i kõiki neid asju valitsusse ja lõpuks ka Riigikokku tooma, et saaks kõik need muudatused ellu viia?

13:36 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma saan aru jah, et teie küsimus oli selline üldfilosoofiline. Ma püüdsin olla väga konkreetne ja vastata sisuliselt. Aga üldpõhimõte on see, ma arvan, et igasuguses kollektiivis, igasuguses meeskonnas on olulised kaks asja. Esiteks see, kas meeskond soovib langetada otsuseid ja on orienteeritud tulemustele, ning teiseks see, kas partnerite vahel – praegu, kui te viitate valitsuskoalitsioonile, on partneriteks kolm erakonda – on usaldus. Ma tunnustan ja tunnistan, et nendel kolmel partneril on soov langetada otsuseid ja olla tulemustele orienteeritud ning meie vahel on ka usaldus. Lühidalt vastates: need kaks asja, ma arvan, ongi peamised, selleks et üks organisatsioon toimiks ja töötaks.

13:37 Esimees Eiki Nestor

Remo Holsmer, teine täpsustav küsimus, palun!

13:37 Remo Holsmer

Aitäh! Seda on hea kuulda, et teie meeskond toimib nagu õlitatult. Ma küsin siis lihtsamini: kas teie peaministrina olete rahul meeskonnavärki kõvasti propageeriva rahandusministriga ning nende eelnõudega, mida ta on toonud valitsusse ja mille valitsus on saatnud Riigikokku? Neid maksumuudatusi ei ole te mingil põhjusel valmis mulle kommenteerima. Läheme siis n-ö isiklikule tasandile. Te tõite välja, et meeskonnatöö on väga oluline, millest ma saan muidugi aru. Kas te olete rahul kõigi nende eelnõudega, mis on valitsusse toodud ja siis Riigikokku saadetud?

13:38 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mina lähtun valitsusliikmena ikkagi sellest põhimõttest, et seadusi võtab vastu Riigikogu, seadusandlik võim. Võimude lahususe printsiip on siin minu meelest ääretult oluline. Tuleme nende erinevate maksumuudatuste juurde. Te korra ka oma küsimuses puudutasite automaksu. Me siin kuu

aega tagasi või, vabandust, veel rohkem aega tagasi ütlesime, et eelmise valitsuse kukkumise ja valitsuse vahetumise vahele jäi alla kahe nädala ning see ei olnud kindlasti piisav aeg, et automaksu lõpuni läbi analüüsida. Ma pean õigeks seda põhimõtet, et ka poliitikud suudaksid öelda, et nad ei ole ilmeksimatud ning mõnikord on vaja rohkem analüüsida. Kõik kolm partnerit nägid, et mõistlikum on astuda üks samm tagasi, teha põhjalikud analüüsid ja siis tulla uuesti lahendustega Riigikogu palge ette. Te küsisite ka selle meeskonnatunnetuse kohta. Ma arvan, et vähem tähtis ei ole tõine, analüüsiv ja kindlasti ka ärakuulav koostöö Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu vahel.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Aivar Sõerd, palun!

13:39 Aivar Sõerd

Austatud juhataja! Austatud peaminister! Te olete oma valitsusega tekitanud Eesti maksukeskkonnas korraliku segaduse. Küll te tahtsite ära kaotada ühisdeklaratsioon, siis aga võtsite selle idee osaliselt tagasi. Automaksu te siin mainisite, see on seadusesse juba sisse kirjutatud, aga nüüd te tõmbute ka siin natuke tagasi. Aktsiiside asjus algab kohtumenetlus. Kas te ei ole kaalunud, et võtaks aja maha, kas või pooleks aastaks – Euroopa Liidu eesistumine seisab ka ees –, ega tuleks mais ja juunis välja jälle uute maksudega? Las olla maksurahu, kas või pool aastatki või kuni 1. juulini. Kaaluge kas või panditulumaksu, pangamaksu ja suhkrumaksu. Arutage need spetsialistidega läbi. Nagu te ütlesite, te ei ole ilmeksimatud. Äkki te saate meile isegi lubada, et te ei tule sellel poolaastal enam uute maksudega lagedale?

13:40 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, austatud Aivar Sõerd! Te küsite alati väga huvitavalt ja panete mind raskesse olukorda, aga ma tagasihoidlikult püüan teie küsimusele vastata. Kõigepealt, eks see maksurahu mõnes mõttes ongi viimased 17 aastat kehtinud. Võib-olla see ühele erakonnale väga meeldis, aga ma arvan, et Eesti on valmis vaatama natuke laiemat pilti ja arutama erinevaid teemasid, ka maksupoliitilisi teemasid. Te ütlesite, et tuleks keskenduda ainult eesistumisele ja mingeid muid otsuseid ei peaks tegema. Mina arvan, et iseseisev Eesti riik ei ole ju iseenesestmõistetav. Selle nimel tuleb kogu aeg pingutada, tööd teha ja otsuseid vastu võtta. Ka niivõrd oluline sündmus nagu eesistumine – kuigi, kahtlemata, Eestist väljapoole vaadates on tegemist vaat et meie suurima ülesandega – ei saa tähendada seda, et me oma riigi sees enam otsuseid ei tee. Ikka teeme ja peame oluliseks seda, kuidas läheb meie inimestel ja ettevõtetel, näiteks põllumajandusettevõtetel, ja peame oluliseks, kuidas läheb eesti kultuuril. See kõik on väga tähtis.

Te ütlesite, et selles maksupaketis on teie arvates palju segadust. Ma toon vastukaaluks ainult ühe konkreetse näite. Ma olen saanud päris palju tagasisidet just ühest sektorist, ma pean silmas turismi ja majutusasutusi. Eelmisel valitsusel oli ju veel mõni kuu tagasi plaan tõsta jõuliselt majutusasutuste käibemaksumäär – 9%-lt 14%-le. Teatavasti otsustas praegune valitsus, et me seda ei tee. See aitab kindlasti Eesti ettevõtluse arengule ühes konkreetses sektoris väga palju kaasa. Eks neid näiteid ole veel. Ma kindlasti ei nõustu sellega, et peaks selle tõise protsessi ära lõpetama. Vastupidi, tempot tuleb hoida ja otsuseid tuleb langetada.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Maris Lauri, palun!

13:42 Maris Lauri

Täna, hea juhataja! Hea minister! Eesti on seni olnud tuntud väga hea ettevõtluskeskkonna poolest, mille kõige olulisem komponent on võib-olla olnud maksusüsteemi lihtsus ja selgus. Kui rääkida ükskõik millise Eesti ettevõtjaga või ka välismaise ettevõtjaga, kes on Eestisse investeerinud, siis selgub, et see on üks oluline põhjus, miks siin tasub äri ajada. Aga nüüd, ükskõik kus me kellegagi ei räägi – kas Võrumaal, Saaremaal või Harjumaal või me võime ka siinsamas mõne maja võrra edasi minna ja rääkida sellest kaubanduskojas või tööandjate keskkliidus –, selgub, et kõik räägivad ühte ja sama: enam ei tea, mis juhtub, ja ma igaks juhaks ei investeerin, sest tulevad uued maksud ja ma ei saa aru, millal ja kuidas nad tulevad, küll tuleb panditulumaks ja tuleb pangandusmaks. Te tõite näite turismi kohta, aga turism

ei ole kõige tähtsam, kuigi see on ka kindlasti oluline sektor. Kõige tähtsam on tööstus, aga tööstus kurdab. Miks te seda lõhute, seda head süsteemi?

13:43 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija, selle tõsise küsimuse eest! Ma arvan, et konkurentsieelis majanduses ja ettevõtluses saab ikkagi alguse inimestest, inimeste oskustest ja teadmistest. Ma ei tea, kas teil oli siin lihtsalt sõnavääratus või mitte, aga ettevõtluskeskkond paraneb, muutub lihtsamaks ja selgemaks, seal on vähem bürokraatiat. Ma alustan kas või FIE-dest. Nende jaoks on kabinetiotsuste tasandil juba vastu võetud väga palju lihtsustusi. Ma mainin ettevõtluskonto avamist. Käib tõsine arutelu selle üle, et tootmisele, kus on suur energiakasutus või kasutatakse ka palju gaasi, teha teatud erandeid, et tuua just välisinvesteeringuid Eestisse juurde. Ma ei saa üle ega ümber lisainvesteeringute programmist. Alles ma vastasin teie heale ametikaaslasemale Aivar Sõerdile majutusasutuste käibemaksu tõusu ärajätmise kohta. Tegelikult on turismisektorist võetud näide ju ka see, et Eestisse on vaja korralikku rahvusvahelist konverentsi- ja turismikeskust. See tuleb 2019. aastal, kui linnahall korda saab. Me peame oluliseks taristuinvesteeringute projekte ja vastu on ju võetud lisainvesteeringute kava. Valitsus on selgelt öelnud, et see suur investeering, mis tehakse Rail Balticusse, peab Eestisse tulema, sest see tähendab ka paremaid ühendusvõimalusi. Samuti mainin viimast miili või internetiühendust, internet tuleb viia ka metsatuka taha asuvasse talusse. Kõik need asjad kasvatavad konkurentsivõimet.

13:46 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:46 Maaeluministri plaanid

13:46 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on maaeluminister Tarmo Tammele. Külliki Kübarsepp, palun!

13:46 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea minister! Eelmisel nädalal, sõbrapäeva hommikul kuulasin Vikerraadiot. Minister Tarmo Tamm andis seal teada, et tema kandideerib Põlva volikogu esimeheks. Aga kõne all on väga keeruline periood, kui Eesti on Euroopa Liidu eesistuja. Kas te võtate ikka piisavalt tõsiselt ministriametit ja Euroopa Liidu eesistumist, kui teie tegelikud prioriteedid on mujal? Te praegu seadsite väga selgeks prioriteediks pigem volikogu esimeheks kandideerimise.

13:46 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh hea küsimuse eest! Ma võtan ministriametit väga tõsiselt. Ma ei pea kohalikku volikokku kandideerimiseks lisapingutusi tegema, sest seal kandis ma olen tuntud inimene. 11 aastat juhtisin ma Põlva linna ja kuus aastat Põlva maakonda. Ma ei pea seal täiendavalt pingutama. Nende paberite täitmine, mida on vaja selle jaoks, et kandideerida, ma arvan, ei võta tänapäeval palju aega. Aga küsimus oli pigem selles, millised on maaeluministri ja Maaeluministeriumi prioriteedid. Kõige suurem prioriteet on tagada Eesti põllumeeste konkurentsivõime. Peaminister jättis ütlemata, et me tühistasime aastaks 2018 ettenähtud diisliaktsiisi tõusu, mis mõjutab põllumehi otseselt umbes 35 miljoni euroga. See on üks näide. Me oleme taastanud põllumeeste üleminekutoetused ehk *top-up*'id. Sellel aastal makstakse neid 19,9 miljonit eurot. Kahe miljoni eest me maksame sigade tõuaretustoetust. Kriisiabi ehk kohanemistoetust (16,2 miljonit eurot) peaks makstama 1. aprilli seisuga. Need on otsesed meetmed, selleks et meie põllumehed oleksid konkurentsivõimelised ja nende konkurentsivõime ka säiliks. Teine oluline teema on ekspord. Ekspordile mõeldes ehitatakse ka ühistulist piimatööstust. Õnneks on teada, et kaks meeskonda tahavad sinna konkureerida, nii et see hakkab kindlasti tööle. Kalanduses on väga positiivseid märke, sinna on hästi targalt ja tugevalt investeeritud. Kala eksporditakse näiteks 58 riiki. Näiteid on veel ja veel, nii et ekspord ja ettevõtete konkurentsivõime on see, mida me eelkõige silmas peame.

13:48 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:48 Külliki Kübarsepp

Aitäh! Hea minister! Kahjuks või õnneks ei ole volikogu esimehe töö ainult paberitäitmine. Teie väga selge siht andis märku, et te kavatsete volikogu esimehe tööd tegema hakata. Ma tänan teid, et te 23. märtsil 2016. aastal toetasite Vabaerakonna fraktsiooni eelnõu koos oma fraktsiooni kuue liikmega, kelle hulgas oli ka praegune minister Kadri Simson. Sellega taheti tühistada peibutuspartide seadust. Eesmärk oli, et kui keegi osutub valituks, siis tühistataks tema eelmine mandaat. Miks on nüüd nii suur meelemuutus toimunud ja te olete ikkagi otsustanud asuda peibutuspartide positsiooni?

13:49 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh! Aus vastus on, et ma ei lähe midagi peibutama ja sellest, mis saab siis, kui ma osutun valituks, saab rääkida alles siis, kui ma olen valituks osutunud. Kui ma näiteks ei osutu 2019. aasta Riigikogu valimistel valituks, siis ma lähengi kohalikku volikokku ja hakkan kohalikku elu edendama. See on täiesti normaalne. See seadus kehtib, mis mulle muidugi ei meeldi, ma hääletasin Riigikogus sellele vastu, aga on oluline, et poliitikas oleks aus konkurents. Kui Vabaerakonna inimesed hakkavad näiteks Põlvas kandideerima Riigikogu liikmeks, aga Keskerakonnal pole neile kedagi vastu panna, kas see oleks siis aus konkurents?

See ongi aus vastus. Ma vastasin ausalt, et ma kandideerin, ja kui ma osutun valituks, siis võib-olla saab minust volikogu esimees. Aga täna ei saa keegi kindlalt öelda, et minust saab volikogu esimees või keegi teine. Nii kindlalt ei saa ma tunda ennast isegi Põlvas. Aga olgu aus konkurents: kui kõik Riigikogu liikmed ütlevad, et nad ei kandideeri, siis ma luban teile, et mina ka ei kandideeri.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:50 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Hea maaeluminister! Mind natukene üllatas see kandideerimise lugu, sest ma mäletan oma ministriaega. Maaeluministril on võrreldes paljude teiste ministritega niivõrd palju välislähetusi ja kokkusaamisi, et tekib küsimus, kuidas seda aega üldse leida. Aga te ütlesite väga kenasti, et Eesti põllumeeste konkurentsivõimet on vaja parandada, ja viitasite ka üleminekutoetustele. Leedus juhtus selline kurb lugu, et mida rohkem maksti üleminekutoetusi, seda madalamale kukkus piima hind. Ma loodan, et te juba olete osalenud ka mõnel nõukogul. Kui vaadata pikka perspektiivi, siis saab aru, et üleminekutoetused Euroopa kontekstis ja ekspordi mõttes konkurentsivõimet ei paranda. Millised on tegelikult plaanid Eesti põllumeeste konkurentsivõime suurendamiseks? Miks ei ole sellega juba alustatud ja näiteks maaelu arengukava investeeringute toetuseks vahendeid lisatud?

13:51 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh hea küsimuse eest! Teie arvate, et lisainvesteeringud ei paranda meie põllumeeste konkurentsivõimet. Jah, meie arusaamad ongi erinevad. Meie lüpsikari on vähenenud umbes 12 000 lüpsilehma võrra, sigade arv on vähenenud kümnete tuhandete võrra. Ülejäänud Euroopa riigid maksavad täiendavat üleminekutoetust, aga Eesti ei ole maksnud. Osaliselt see kõik ongi selle tulemus. Põllumehele ei ole ju sisuliselt tähtis, kust ta raha saab, kas ta saab selle otse tootmisest või saab ta riigi käest seda toetust, mida Euroopa Liidu reeglid lubavad maksta, kuigi nad ei luba seda maksta väga pikalt. See tähendabki selle sektori toetamist, selleks et tingimused oleksid võrdsed ja sektor püsiks konkurentsisis. Aga ma pean ütleva, et meie arusaamad ongi erinevad. See 70 miljonit eurot, mille eelmised valitsused jätsid välja maksmata, kuigi seda oleks olnud võimalik maksta, on laastanud Eesti põllumeeste rahakotti.

Ma soovitan ikkagi rääkida ka põllumeestega, et kuulda, kui palju neil on maksmata arveid ja kui palju investeeringuid on nad jätnud tegemata. Kui põllumees jätab investeeringu tegemata, siis ta ei tee seda sellepärast, et tal on paha tuju, vaid sellepärast, et ta lihtsalt ei suuda konkureerida ja tal ei ole investeeringu jaoks raha. Aga selleks ongi see meede Euroopa Liidus välja mõeldud, et järele aidata ja toetada neid riike, kelle pindalatoetus on oluliselt väiksem kui Euroopa Liidu vanades riikides. Kahjuks

eelmine valitsus seda kolmel aastal ei teinud. 70-miljoniline auk vaatab meile vastu ning see mõjub väga negatiivselt investeringutele ja konkurentsivõimele.

13:53 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:53 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Te rääkisite väga kenasti Maaeluministeeriumi tegevusest ja plaanidest ja ka sellest, mis on tehtud. Aga millised on teie ministeeriumi ja konkreetset teie enda algatused ja sõnumid? Mida te tahaksite Eesti eesistumise ajal välja tuua, mida koos teiste Euroopa riikidega arutada ja milles ka otsusele jõuda?

13:53 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh küsimuse eest! Loomulikult on Eestil olemas oma positsioon. Arutelu praegu käib, kolm kuud on kõikidel põllumajandusorganisatsioonidel ja põllumeestel võimalik esitada ettepanekuid, mida Euroopa Komisjon hakkab juulikuu paiku analüüsima. Pannakse kokku selline koondloend. Praegu tohivad kõik kaasa rääkida selles, mis meie huvid on. Kindlasti on meie üks huvi ühtse põllumajandustoetuse ühtlustamine. Meie teine huvi on see, et me saaksime tarneahelas rohkem kaasa rääkida, selleks et tootja saaks kõrgemat hinda. On ka rohestamise teema ja muid teemasid on veel. Me loomulikult käime need välja ja need tulevad arutelule.

Me läheme võib-olla selles mõttes ajalukku, et meie eesistumise ajal tuleb nõukogu lauale dokument, mis paneb paika need raamid, kuidas ühtset põllumajanduspoliitikat ajada. Erinevalt teistest poliitikasuundadest, nagu välispoliitika või rahanduspoliitika, kujundatakse põllumajanduspoliitika peaaegu täielikult Brüsselis. Sellega tuleb arvestada. Sealt tuleb ka eelarvesse raha. Aga me räägime seal aktiivselt kaasa. Ma olen juba kohtunud volinik Hoganiga, olen kohtunud ka eesistumistriosse kuuluvate riikide põllumajandusministritega, nii Austria kui ka Bulgaaria ministriga, kes olid Tallinnas. Nii et töö käib aktiivselt ja kohaliku omavalitsuse valimised mind selles töös küll ei eksita. Need asjad ei ole kuidagi omavahel seotud.

13:53 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:55 Uus poliitiline kultuur

13:55 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison jõuab esitada veel ühe küsimuse ja peaminister jõuab sellele ka vastata. Jaak Madison, palun!

13:55 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Ma tulen tagasi valitsuse koosseisu juurde, eriti selle juurde, mis puudutab teie lubadust, mille te andsite 21. novembril 2016. aastal, kui te käisite Riigikogult küsimas volitusi, et te saaksite moodustada uue valitsuse. Te lubasite siis uut poliitilist kultuuri. Ma eeldan, et poliitiline kultuur tähendab ka vastutust oma tegude ja sõnade eest, see on poliitilise kultuuri oluline osa. See on ka arenenud demokraatia oluline osa ja me tahame siin Eesti Vabariigis seda kindlasti esindada. Kas see on hea poliitilise kultuuri osa, kui üks valitsusliige, haridus- ja teadusminister, vähendab Eesti rahva ajaloolist tragöödiat, vähendab küüditamise osatähtsust, võrreldes teiste tragöödiatega, ja pisendab selle rolli? Kas sellisele eksimusele, millele järgneb ka valetamine, et seda sõnavõttu pole kunagi olnud, peaks järgnema sisuline vastutus peale selle, et lihtsalt vabandust paluti?

13:56 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Infotunni alguses ma debateerisin sellel teemal *circa* kümme minutit, aga ma annan loomulikult uuesti vastuse. Kõigepealt, küüditamine tõi Eesti rahvale raskeid kannatusi ja traagikat ning

see olid inimsusvastane tegu. Eesti kaotas selle tõttu palju oma kaasmaalasi, paljud pered purunesid ja paljud elud jäid sündimata. Olen ise mitu korda osalenud küüditamise mälestuspäevadel. Küüditamine tuleb üheselt hukka mõista. Ma saan aru, et küsimuse fookus oli taas sihitud Mailis Repsi suunas. Niipalju kui mina aru sain, on ta öelnud, et ta palub vabandust, et ta ei andnud kohe alguses konkreetset infot, kellele ta intervjuud andis. Tegemist oli inimliku eksimusega ja minister on hinnangu oma tegevusele andnud. Kindlasti rõhutan üle ka selle, et Sputnikule ei anna praegune valitsus, sh peaminister, intervjuusid ei täna ega homme.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Infotund on lõppenud.